

UNA MONARQUIA CONFEDERAL I PACTISTA. CORTS, CONSELL DE CENT I GENERALITAT

El 1137 el matrimoni entre el comte de Barcelona, **Ramon Berenguer IV**, i l'hereva aragonesa, **Peronella**, configura la **Corona d'Aragó, com la unió pactada entre el Regne d'Aragó i el Principat de Catalunya**, sota la dinastia del Casal de Barcelona.

El 1213 l'expansió occitana de la Corona d'Aragó s'estronca a la batalla de Muret. Cap al món musulmà, en canvi, l'expansió és un èxit amb **la conquesta de Mallorca, el 1229, i de València, el 1238**, per part de **Jaume I**, que en lloc d'incorporar els nous territoris a Catalunya o Aragó, **crea dos nous estats: el Regne de Mallorca i el Regne de València, en un model de monarquia confederal**.

Durant el regnat de **Jaume I** el procés de confluència de les assemblees de Pau i Treva amb la Cúria —hereva de la Cort comtal— dona lloc a les **Corts Generals de Catalunya —l'òrgan legislatiu medieval—** compostes per tres estaments: el braç militar (la noblesa); el braç eclesiàstic (la jerarquia religiosa); i el braç reial (l'emergent burgesia de viles i ciutats). Una burgesia urbana que a Barcelona impulsa, el 1265, un **govern municipal: el Consell de Cent**.

La principal demanda dels reis a les Corts és finançar les seves empreses militars, mentre que els estaments exigeixen a canvi el reconeixement i atorgament de drets. Aquest sistema de **sobirania pactada característic del Dret constitucional català medieval i modern** s'institucionalitza a les Corts de Barcelona de 1283 quan els tres estaments pacten amb el rei: **convocar Corts cada any; compartir l'elaboració de les lleis; respectar els Usatges; i reconèixer els privilegis dels braços**.

Aviat les Corts es doten d'eines de supervisió dels acords. Primer de caràcter temporal i permanents a partir de les Corts de Cervera de 1359 amb la creació de la **Diputació del General o Generalitat, un òrgan executiu a cura de la política fiscal i la recaptació de donatius** per la Corona de **Pere III**, en guerra contra Castella i en plena **expansió mercantil i militar per la Mediterrània**.

Lleida, 1242
Miniatura de l'incunable *Usatges de Barcelona i Constitucions de Catalunya* (1495), que representa Jaume I presidint una reunió de les Corts Generals de Catalunya.

ACA

València, 1237
Taula central del *Retable del Centenar de la Ploma* (circa 1400), de Miquel Alcanys, que representa la Batalla del Puig de Santa Maria, amb el rei d'Aragó Jaume I —auxillat per Sant Jordi— lluitant contra els sarraïns en la campanya per la conquesta de València.

V&AM

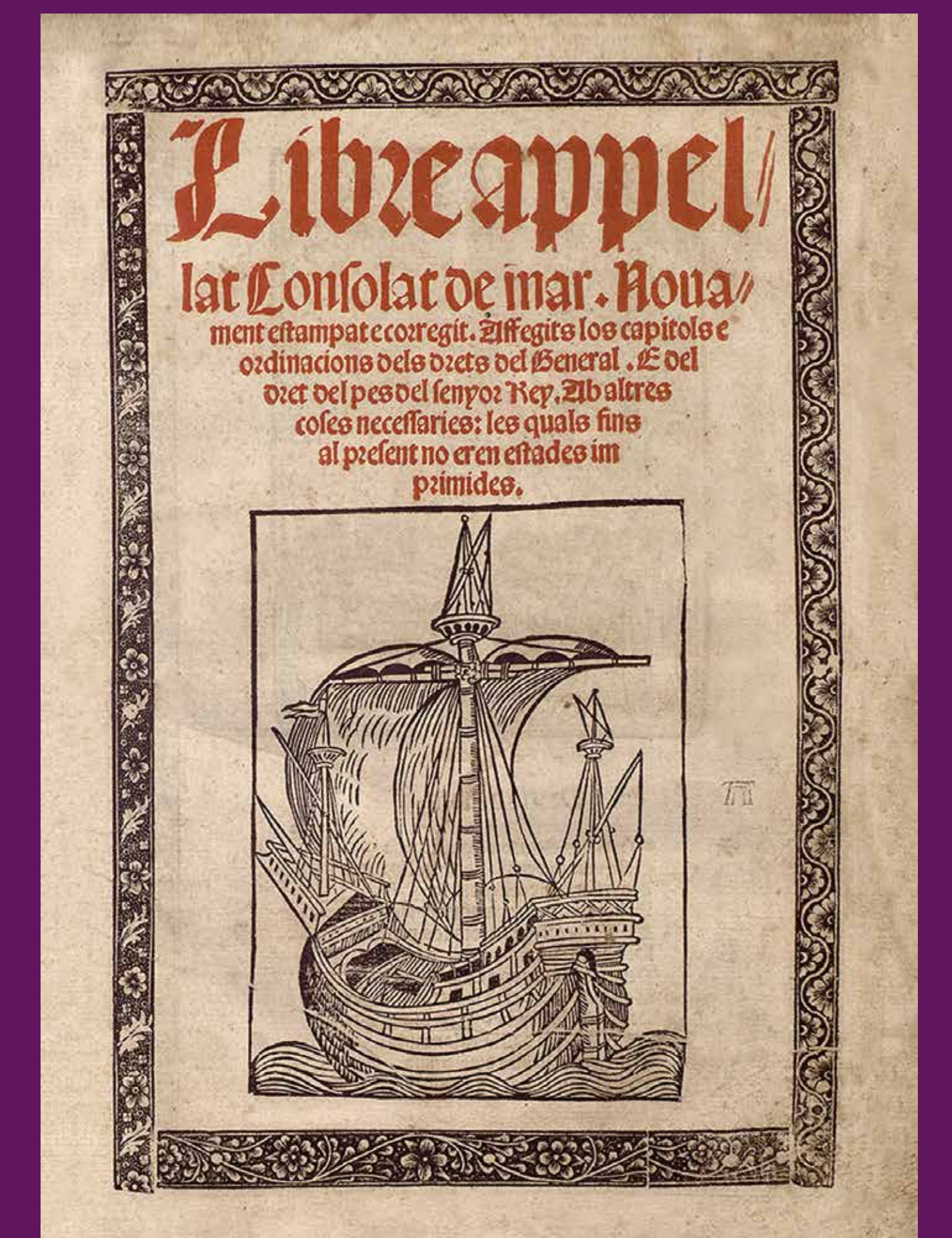
Circa 1375
Atlas Català, obra del cartògraf jueu mallorquí Cresques Abraham. L'escola cartogràfica mallorquina fou de les més importants de l'edat mitjana, fruit de la potència naval de la Corona d'Aragó, que permeté la seva expansió militar i comercial.

BNF

Barcelona, 1484
Consellers i regidors de Barcelona amb el conseller en cap Ramon Savall, en una miniatura de *Lo Terç del Crestià*, obra de Francesc Eiximenis.

BNE

Barcelona, 1518
Llibre del Consolat de Mar, compendi de lleis de dret marítim que va regir durant segles a la Mediterrània. D'origen català, va ser traduït a gran quantitat de llengües i ha servit com a base per a la legislació marítima actual.

BC

LLIBERTAT!